

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางบุญประสพ อ่อนหวาน
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๙ หมู่ ๕ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๘๗๙๙๐๗
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๕
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☒ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถานการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี
คณะ/สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง
๖. อาชีพปัจจุบัน
 - ☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๒.๑ แปลงพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด
 - ๒.๒ แปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
 - ๒.๓ แปลงเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

แปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

แปลงเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ๓.๑ การเตรียมท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี
- ๓.๒ การเตรียมดินปลูกมันสำปะหลัง
- ๓.๓ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๓.๔ การทำปุ๋ยหมัก
- ๓.๕ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
 - ๔.๑.๒ การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง โดยการเตรียมดินและท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีพันธุ์สะอาด
 - ๔.๑.๓ การใช้ปุ๋ยหมัก โดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้ เช่น กากมันสำปะหลังจากโรงแปง ที่อยู่ใกล้พื้นที่ปลูก เป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมีลดต้นทุนการผลิต
- ๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๒.๑ การปลูกพืชแบบเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรแบบผสมผสาน
 - ๔.๒.๒ การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๓.๑ การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น การหมักกากมันสำปะหลังจากโรงแปง
- ๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

 - วัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้ในการพัฒนาแปลงเรียนรู้มันสำปะหลัง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้กับเกษตรกรในพื้นที่
 - เนื้อหา เก็บตัวอย่างดิน ๑๕-๒๐ จุด ลึกประมาณ ๑๕ เซนติเมตร เทดินทุกจุดลงบนผ้าพลาสติก คลุกเคล้าให้เข้ากัน ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง จากนั้นย่อยดินเป็นก้อนเล็กๆ กองเป็นรูปผาซี แบ่งดินเป็น ๔ ส่วน เก็บดินไว้ส่วนเดียว หนักประมาณ ๐.๕ กิโลกรัม บดดินให้ละเอียด วิเคราะห์ดินโดยใช้ชุดตรวจสอบธาตุอาหาร N-P-K และความเป็นกรดเป็นด่างในดินแบบรวดเร็ว

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช

หลักการของการเก็บตัวอย่างดิน

1. ควรเก็บตัวอย่างดินก่อนเวลาเช้าหรือเย็น เพื่อลดผลกระทบจากอุณหภูมิที่สูงเกินไป
2. เก็บดินก่อนถึงจุดพักดิน หรือก่อนถึงจุดพักดิน
3. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่มีพืชปกคลุม หรือบริเวณที่มีวัชพืชรบกวน
4. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่มีสิ่งของตกค้าง หรือบริเวณที่มีสิ่งของตกค้าง
5. ควรเก็บตัวอย่างดินบริเวณที่มีสิ่งของตกค้าง หรือบริเวณที่มีสิ่งของตกค้าง

ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดิน

1. เลือกพื้นที่การเก็บตัวอย่างดิน
2. เก็บตัวอย่างดิน
3. บรรจุตัวอย่างดิน
4. บรรจุตัวอย่างดิน
5. บรรจุตัวอย่างดิน
6. บรรจุตัวอย่างดิน
7. บรรจุตัวอย่างดิน

เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างดิน

- จอบ
- พลั่ว
- เสียม
- สว่านเจาะดิน หรือ หลุมเจาะดิน
- ผ้าพลาสติก 1 x 1 เมตร
- กระป๋องพลาสติก
- ถุงพลาสติก

วิธีการตรวจวิเคราะห์ดินแบบรวดเร็ว

3.0-3.5 กรดรุนแรงที่สุด

6.0-6.5 กรดอ่อน ดีที่สุด

8.5 ด่างปานกลาง

ปริมาณ เอ็น(N)-ฟอสฟอรัส(P)-โพแทสเซียม(K) ในดิน

เอ็น ดินนา

ฟอสฟอรัส

โพแทสเซียม

น้ำกรอง

วิธีการตรวจวิเคราะห์ดินแบบรวดเร็ว

ชุดตรวจสอบ เอ็น-พี-เค ในดินแบบรวดเร็ว วิเคราะห์หอะไรได้บ้าง?

ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ของดิน

3.0-3.5 กรดรุนแรงที่สุด

6.0-6.5 กรดอ่อน ดีที่สุด

8.5 ด่างปานกลาง

ปริมาณ เอ็น(N)-ฟอสฟอรัส(P)-โพแทสเซียม(K) ในดิน

เอ็น ดินนา

ฟอสฟอรัส

โพแทสเซียม

น้ำกรอง

1. Yellow bottle (Nitrogen)

2. Green bottle (Nitrogen)

3. White bottle (Nitrogen)

4. Pink bottle (Nitrogen)

5. Pink bottle (Nitrogen)

6. Blue bottle (Phosphorus)

7. Blue bottle (Phosphorus)

8. White bottle (Potassium)

9. White bottle (Potassium)

10. White bottle (Potassium)

ดินนา

ดินไร่

ดินนา

ดินไร่

ดินนา

ดินไร่

ดินนา

ดินไร่

ดินนา

ดินไร่

ขั้นตอนการตรวจดิน : ค่า pH และปริมาณ N-P-K

1. สกัดดิน (หน้า 58)	ดวงดิน (เคาะเบาๆ 3 ครั้ง) = 1 ช้อน เติมน้ำยาเบอร์ 1 = 20 มล. ปิดฝา → เขย่า 5 นาที → กรองลงขวดรองรับ
2. วัดความเป็นกรดต่าง (หน้า 63)	ตักดินใส่ภาตหลุมสีขาว ครึ่งหลุม ค่อยๆ หยดน้ำยาเบอร์ 10 จนดินอิ่มตัวด้วยน้ำยา หยดน้ำยาเพิ่มอีก 2 หยด เขย่าภาตหลุมไปมา → ทิ้งไว้ 1 นาที → อ่านค่า
3. ดูดน้ำสกัดจากขวดรองรับ (ข้อ 1 สกัดดิน)	ใส่หลอดที่ 1 ("เอ็น") = 2.5 ซีซี → ล้าง ใส่หลอดที่ 2 ("พี") = 2.5 ซีซี → ล้าง ใส่หลอดที่ 3 ("เค") = 0.8 ซีซี → ล้าง
4. หลอดที่ 1 สำหรับตรวจ "เอ็น" ("ดินนา" หรือ "ดินไร่")	
- ดินนา (หน้า 59) (ปลูกพืชมีน้ำขัง)	เติมผงเบอร์ 2 = 1 ช้อนเล็ก → เข็ด เติมน้ำยาเบอร์ 3 = 5 หยด วัด "แอมโมเนียม" ปิดจก → เขย่า → ทิ้งไว้ 5 นาที → อ่านค่า
- ดินไร่ (หน้า 59) (ปลูกพืชไม่มีน้ำขัง)	เติมน้ำยาเบอร์ 4 = 0.5 มล. เติมผงเบอร์ 5 = 1 ช้อนเล็ก → เข็ด วัด "ไนเตรด" ปิดจก → เขย่า → ทิ้งไว้ 5 นาที → อ่านค่า
5. หลอดที่ 2 สำหรับตรวจ "พี"	
(หน้า 60)	เติมน้ำยาเบอร์ 6 = 0.5 มล. เติมผงเบอร์ 7 = ครึ่งช้อนเล็ก → เข็ด ปิดจก → เขย่า → ทิ้งไว้ 5 นาที → อ่านค่า
6. หลอดที่ 3 สำหรับตรวจ "เค" (หน้า 60)	
หมายเหตุ เตรียม "น้ำยาเบอร์ 9" โดยดูดน้ำกรอง 3 มล. ใส่ลงในขวดเบอร์ 9 ที่มีผงเคมีบรรจุอยู่ เขย่าให้เข้ากัน 5 นาที (ระวัง! ผสมน้ำแล้ว เสี่ยงภัย)	
	เติมน้ำยาเบอร์ 8 = 2 มล. เติมน้ำยาเบอร์ 9A = 1 หยด (ห้ามเขย่า) เติมน้ำยาเบอร์ 9 = 2 หยด (ห้ามเขย่า) ปิดจก → เขย่า → อ่านค่าทันที

เมื่อได้ผลจากการวิเคราะห์ดินแล้ว ผสมปุ๋ยโดยการนำแม่ปุ๋ย ๓ สูตร คือ ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐, ๑๘-๔๖-๐ และ ๐-๐-๖๐ มาผสมกันตามปริมาณตามคำแนะนำ ตัวอย่างการใช้ปุ๋ยสำหรับมันสำปะหลังตามค่าวิเคราะห์ดินตามตาราง

- ถ่ายทอดความรู้โดยการบรรยายและสาธิต

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ได้เข้าร่วมประชุมและร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เช่น ประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ ได้นำเสนอปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการทำเกษตรในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร และได้เข้าอบรมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และในพื้นที่ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรมาใช้ในการเกษตรของตนเองและถ่ายทอดให้กับสมาชิก ศพก. และเกษตรกรในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีการเข้าร่วมประชุมภาคีหน่วยงานระดับอำเภอในเวทีต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกษตรกรต้นแบบเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและปลูกข้าวเป็นอาชีพ ซึ่งรายได้หลักเกิดจากการทำการเกษตร เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีรายได้ด้านการเกษตรน้อยลง จึงมีความสนใจในการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ศพก. และเป็นเกษตรกรต้นแบบ เพื่อจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมในด้านการเกษตรด้านต่าง และมีความสนใจในการอบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และได้นำความรู้ตามหลักวิชาการ เทคโนโลยีมาใช้ในแปลงของตนเองและถ่ายทอดให้กับสมาชิกในชุมชน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว หากปีไหนราคาตกต่ำ ก็จะเหลือกำไรน้อย โดยเฉพาะมันสำปะหลังซึ่งเป็นพืชหลักที่ทำ บางปีราคาดีมีกำไร บางปี ราคาตกต่ำ ทำให้ขาดทุน จึงเป็นแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรมาใช้เทคโนโลยี ในแปลงเรียนรู้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- เพิ่มผลผลิต โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้ระบบน้ำหยด การวัดค่าเป็นกรดเป็นด่างของดินด้วยเครื่องวัดค่าPH ของดิน

- รักษาโรคและแมลงศัตรูพืช โดย การเฝ้าระวังการเตือนและติดตามการระบาดของศัตรูพืช จากหน่วยงานและการเฝ้าระวังด้วยตนเอง ลงสำรวจตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารชีวภัณฑ์
- การบริหารจัดการการปลูกมันสำปะหลัง โดย การพักแปลง การยกร่อง วางระบบน้ำหยด การเลือกท่อนพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และแช่ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังก่อนปลูก

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การใช้พันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีและเป็นพันธุ์สะอาด
- มีการเตรียมดินปลูกในแปลงปลูกมันสำปะหลัง และระยะปลูกที่เหมาะสม
- การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการเพาะปลูก

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การใช้สารชีวภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการโรคและแมลงศัตรูพืช
- ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการเพาะปลูก

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)มันสำปะหลัง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐๐ไร่-งาน-วา

๑.๒)พืชผสมผสาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....ไร่-งาน-วา

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน..... (ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าเกษตรด้านพืช มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) มันสำปะหลัง

เป็นเงิน.....๔,๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) พืชผสมผสาน	เป็นเงิน.....๕,๐๐๐.....บาท/ไร่
๑.๓)	เป็นเงิน.....บาท/ไร่
๑.๔)	เป็นเงิน.....บาท/ไร่
๑.๕)	เป็นเงิน.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๙,๗๐๐.....บาท/ไร่
รายได้	๑๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๓,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๓๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- รายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน เกษตรกรต้นแบบมีการจัดการการผลิตและใช้เทคโนโลยี ทำให้มีรายได้ที่แน่นอนและเพียงพอต่อการดำรงชีวิต

- ลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยีและวิธีการผลิตที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การบริหารจัดการแปลง

- เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรต้นแบบเป็นตัวอย่างที่ดีในการนำแนวทางการเกษตรแบบยั่งยืนไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และยังเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่

- ชุมชนเข้มแข็ง การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และการร่วมมือกันในการแก้ปัญหา ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

- ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- เศษวัสดุเหลือใช้ภายในแปลง และเศษพืชผักที่เหลือจากการตกแต่ง นำมาทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในแปลงของตนเองสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- จากการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพนอกจากจะลดต้นทุนการผลิตแล้วยังสามารถช่วยกำจัดแหล่งอาศัยของศัตรูพืชและโรคต่างๆ ได้อีกด้วย
- มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และแบ่งปันปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพให้กับสมาชิกอีกด้วย

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบเป็นเกษตรกรอาสา ครูบุญชีอาสา ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและฝึกอบรมจากกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นตัวแทนของกรมฯ ในการเผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินแก่เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีความรู้ในการบริหารจัดการแปลงมันสำปะหลัง ตั้งแต่การเตรียมดินปลูก การปลูกมันสำปะหลังโดยพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด การจัดการโรคและแมลง การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. อำเภอดอนจานนคร มีศาลาเรียนรู้ พร้อมแปลงเรียนรู้ที่พร้อมอบรม และศึกษาดูงานได้ รวมทั้งเกษตรกรต้นแบบมีความรู้และความสามารถในการเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงานได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์และเป็นผู้นำท้องถิ่น จึงเป็นผู้ที่ช่วยเหลือเกษตรกรด้านการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เกษตรกรต้นแบบเข้าร่วมประชุม และการอบรมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรเป็นอย่างดี

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- บัณฑิตความรู้ประจำ ศพก. เพื่อให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติได้จริง
- ออกบูธ ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจ

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เกษตรกรต้นแบบเป็นครูบุญชีอาสา ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและฝึกอบรม ในการเผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- อบรมและศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
- ร่วมจัดทำแผนการพัฒนา ศพก.
- รับบริการและให้ความรู้กับเกษตรกรทั่วไป
- ช่วยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

มีความภาคภูมิใจในการได้ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน ได้ให้ความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่สำคัญ ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนำไปปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกมากในพื้นที่ และมีบริษัทรับซื้อมันสำปะหลังในพื้นที่ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีส่วนในการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เกษตรกรต้นแบบเป็นทั้งผู้นำชุมชน ผู้นำทางด้านการเกษตร รวมถึงผู้นำทางด้านศาสนา ความสามารถในการชี้แนะและจูงใจผู้อื่นให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความซื่อสัตย์สุจริต

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรต้นแบบให้ความสำคัญกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ มีใจเป็นจิตอาสา ติดต่อดีได้ง่าย มีความเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรับผิดชอบ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการถอดบทเรียน)

นางสาวรัตนา ถาวร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ	วิทยากรกระบวนการ
นางสาวอรไพลิน ใจประเสริฐ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	วิทยากรกระบวนการ
นางเรณูดา โชคดีสมโชค นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	ผู้จดรายงานละเอียด
นางรติรัตน์ เขาวะจันทร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	ผู้บันทึกภาพ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์

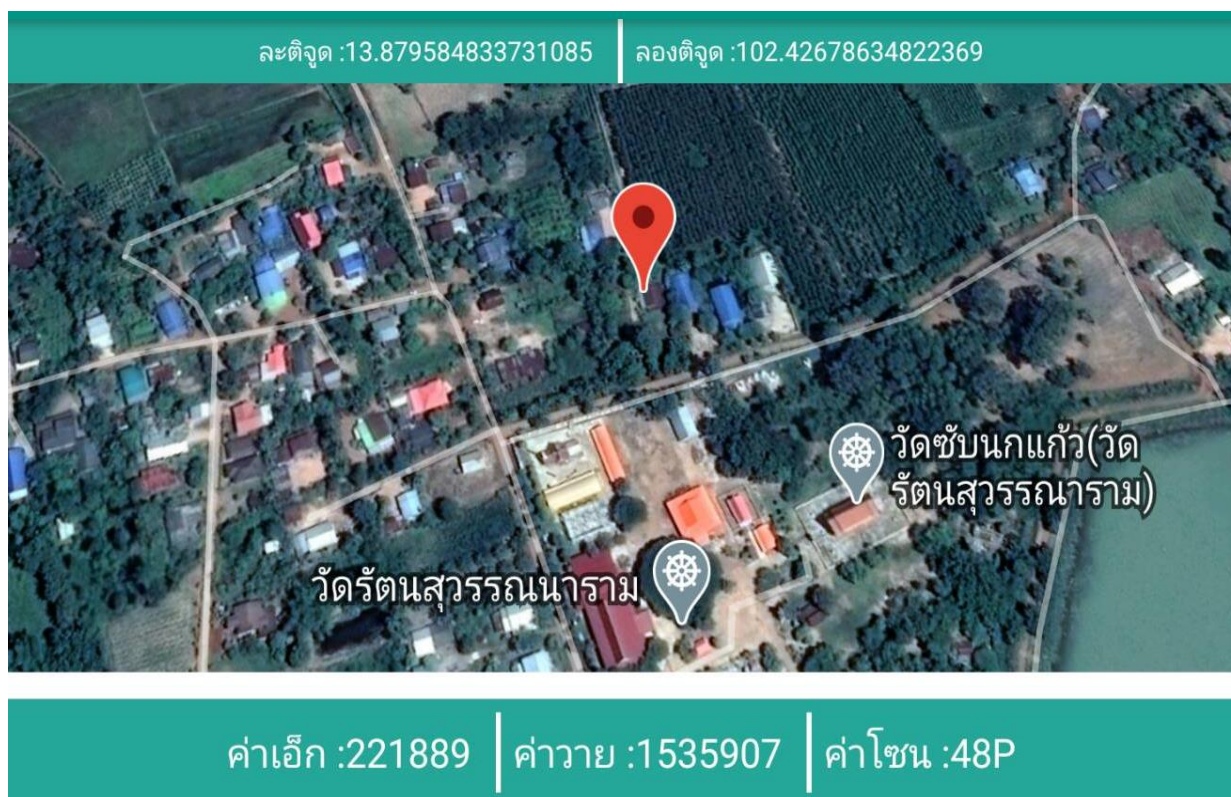

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

คำถามจากการถอดบทเรียน บางครั้งเป็นคำถามที่ตอบยากอธิบายเป็นข้อความได้ยาก และบางหัวข้อเกษตรกรไม่ค่อยเข้าใจคำถามอาจจะให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความต้องการ

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

หมู่ ๕ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อศูนย์ : วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวบ้านจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และข้าวสารคุณภาพ
(ศูนย์ข้าวชุมชน/นาแปลงใหญ่)

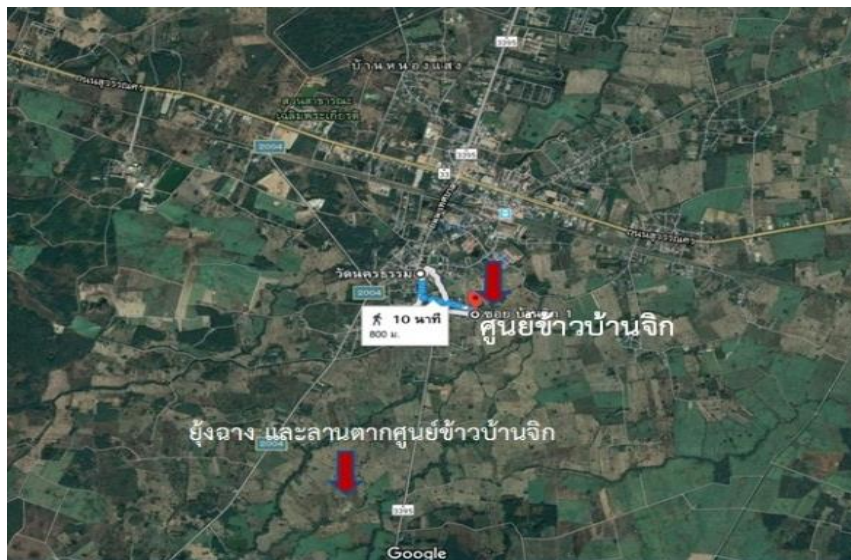
สินค้าหลัก : ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕

สถานที่ตั้ง : เลขที่ ๘๑ หมู่ ๗ ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

พิกัด : Latitude : ๑๓.๗๙๐๔๔๗ Longitude : ๑๐๒.๓๒๑๒๔๘

X : ๒๑๐๓๖๕ Y : ๑๕๒๖๑๗ ZONE : ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวเกษร ยะถาคาร

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๒๕๐๓๙๖๙

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย :

๑. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ วิธีการตรวจแปลง การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ และให้สมาชิกยืมพันธุ์ข้าวเพื่อนำไปขยายพันธุ์
๒. แปรรูปข้าวเปลือก จำหน่ายเป็นบรรจุภัณฑ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพมีมาตรฐาน เพื่อจำหน่าย

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการศูนย์ข้าวชุมชน และนาแปลงใหญ่ อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : การทำนา

๑. การเตรียมดิน การหว่านพืชตระกูลถั่วและปอเทืองเพื่อไถกลบบำรุงดิน
- ๒ การสำรวจศัตรูธรรมชาติในแปลงนา และการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าว
๓. การสำรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การรักษามาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การแปรรูปข้าวสารคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การเตรียมดิน การหว่านพืชตระกูลถั่วและปอเทืองเพื่อไถกลบบำรุงดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การสำรวจศัตรูธรรมชาติในแปลงนา
และการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การสำรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว | การรักษามาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว
การแปรรูปข้าวสารคุณภาพ

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.